

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 298/2017-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika prerokoval návrh sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Ladislava Orosza na jeho vylúčenie z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sp. zn. Rvp 473/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Ladislav Orosz je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 473/2017.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) Ladislav Orosz v súlade s ustanovením § 27 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) podaním z 24. marca 2017 označeným ako „*Oznámenie o dôvodoch vylúčenia...*“

oznámil predsedníčke ústavného súdu Ivette Macejkovej dôvody jeho vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sp. zn. Rvp 473/2017.

2. Sudca Ladislav Orosz v podaní uviedol:

«... dňa 16. marca 2017 mi bola elektronickou formou ako sudcovi spravodajcovi pridelená vec vedená pod sp. zn. Rvp 473/2017, ktorej predmetom je sťažnosť Lesov Slovenskej republiky, štátny podnik, zastúpenej advokátkou JUDr. Irenou Sopkovou, Hlavná 25, Košice (ďalej len „právna zástupkyňa sťažovateľa“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 To 11/2015 z 24. novembra 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Napadnutým uznesením najvyšší súd ako odvolací súd rozhodol v trestnej veci o odvolaniach obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a poškodenej strany Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, proti odsudzujúcemu rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 T 1/2008 z 2. februára 2015 (okrem iného) tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zrušil v celom rozsahu. Predsedom odvolacieho senátu najvyššieho súdu v predmetnej veci bol JUDr. Štefan Harabin.

Po oboznámení sa s obsahom spisu som zistil, že vzhľadom na môj pomer k účastníkom (stranám) konania a jeho zástupcom existujú dôvody na moje vylúčenie zo sudcovskej funkcie obsiahnuté v § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Dôvody môjho vylúčenia vyplývajú z nasledovných skutočností:

a) právna zástupkyňa sťažovateľa bola počas vysokoškolského štúdia mojou spolužiačkou,

b) obžalovaný [REDAKOVANÉ] bol taktiež počas vysokoškolského štúdia mojím spolužiakom a mali sme priateľský vzťah, pričom aj v súčasnosti som s ním v osobnom kontakte (aj keď sporadickom),

c) *predseda senátu JUDr. Štefan Harabin v mnohých konaniach pred ústavným súdom týkajúcich sa jeho osobných vecí. ako aj vecí, v ktorých zastupoval najvyšší súd ako jeho štatutárny zástupca namietal moju predpojatosť, pričom v niektorých prípadoch som z konania bol vylúčený.*

Vzhľadom na uvedené zastávam názor, že existujú závažné skutočnosti, ktoré sú spôsobilé objektívne vyvolať pochybnosti o mojej nepredpojatosti pri rozhodovaní veci vedenej pod sp. zn. Rvp 473/2016, a preto považujem za žiaduce, aby ma príslušný senát Ústavného súdu Slovenskej republiky vylúčil z výkonu sudcovskej funkcie v predmetnej veci.»

3. Pokynom predsedníčky ústavného súdu z 30. marca 2017 bol návrh v súlade rozvrhom práce ústavného súdu na rok 2017 pridelený na rozhodnutie do tretieho senátu ústavného súdu.

II.

4. Zákon o ústavnom súde obsahuje výslovnú úpravu o vylúčení sudcu ústavného súdu z výkonu sudcovskej funkcie v ustanoveniach § 27 a § 28.

5. Podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

6. Podľa § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 oznámi sudca bez meškania predsedovi ústavného súdu.

7. Podľa § 28 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodnutie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcov pre predpojatosť rozhodne iný senát.

8. Podľa § 28 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak sudca sám vyhlási svoju predpojatosť vo veci a uvedie dôvody, postupuje sa podľa odseku 2, ak ide o rozhodovanie pléna ústavného súdu alebo podľa odseku 3, ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu.

9. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (II. ÚS 71/97).

10. Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade zistiť osobné presvedčenie sudcu prerokujúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť predpokladá až po predložení dôkazu opaku (Piersack v. Belgicko – rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. 10. 1982).

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd každú vec musí prerokovať a rozhodnúť tak, aby proti účastníkovi postupoval nezaujato a neutrálne.

11. Sudca Ladislav Orosz založil ako jeden z dôvodov svojej predpojatosti na tom, že právna zástupkyňa sťažovateľa bola počas vysokoškolského štúdia jeho spolužiačkou. Táto skutočnosť sama osebe nezakladá dôvod vylúčenia sudcu z výkonu sudcovskej funkcie vo veci samej, pretože nejde o taký objektívny dôvod, ktorý by mohol u sudcu ústavného súdu predpokladať dôvod jeho zaujatosti vo veci, keď sám sudca netvrdil, že sa subjektívne cíti byť zaujatým vo veci konat' len z uvedeného dôvodu.

12. Sudca Ladislav Orosz ďalej uviedol, že dôvodom jeho vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci môže byť aj skutočnosť, že predsedom senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci obžalovaného [REDAKOVANÉ] bol Štefan Harabin, ktorý viackrát namietal jeho predpojatosť, pričom v niektorých prípadoch z konania aj bol vylúčený. Ústavný súd túto skutočnosť nezohľadnil ako dôvodnú, pretože JUDr. Harabin konal vo veci obžalovaného ako sudca a predseda senátu podľa rozvrhu práce tohto súdu, ktorá nijakým spôsobom nesúvisela priamo s osobou sudcu ústavného súdu, preto len táto skutočnosť nemohla byť objektívnym dôvodom na jeho vylúčenie z výkonu funkcie sudcu, aj keď menovaný v minulosti námietku zaujatosti proti sudcovi Ladislavovi Oroszovi vzniesol. Išlo však o prípady týkajúce sa priamo osoby Štefana Harabina.

13. Sudca Ladislav Orosz nakoniec uviedol, že obžalovaným v trestnej veci, ktorú prerokúval Najvyšší súd Slovenskej republiky, bol [REDAKOVANÉ], ktorý bol počas vysokoškolského štúdia jeho spolužiakom, pričom mali priateľský vzťah a aj v súčasnosti sú v osobnom kontakte, aj keď len sporadickom. Z bodu 10 tohto rozhodnutia vyplýva, že neustrannosť treba skúmať aj zo subjektívneho hľadiska, t. j. v danom prípade zistiť osobné presvedčenie sudcu prerokúvajúceho prípad, či sú dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska neustrannosti sa neustrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu o opaku (Piersack v. Belgicko – rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. 10. 1982). Nemožno sa uspokojiť len so subjektívnym hľadiskom neustrannosti, ale treba skúmať, či sudca záruky neustrannosti poskytuje aj z objektívneho hľadiska. V danom prípade platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne neustranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Existencia oprávnených pochybností závisí od posúdenia konkrétnych okolností prípadu.

Skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] bol v priateľskom vzťahu so sudcom Ladislavom Oroszom počas štúdií a zostal s ním v takom vzťahu aj po nich, teda aj v súčasnosti, sama osebe zakladá dostatočný dôvod na to, aby ústavný súd vyslovil, že menovaný sudca je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sp. zn. Rvp 473/2017,

pretože by mohli vzniknúť pochybnosti objektívnej povahy o jeho nepredpojatosti v zmysle § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a tým aj o jeho nestrannosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2017